

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально та науково-педагогічної роботи

Н. А. Тюхтенко

«20» 09 2017 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Спеціальність: 091 Біологія

Рівень вищої освіти: магістр

форма навчання: денна, заочна

факультет: біології, географії і екології

Херсон – 2017 рік

Наскрізна програма практичної підготовки студентів спеціальності 091 Біологія, другий (магістерський) рівень вищої освіти.

Розробники: Мойсієнко Іван Іванович, доктор біологічних наук, професор,

Мельник Руслана Петрівна, кандидат біологічних наук, доцент

Павлова Надія Романівна, кандидат біологічних наук, доцент

Карташова Ірина Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент

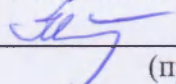
Щербіна Тетяна Ігорівна, кандидат біологічних наук, доцент

Загороднюк Наталія Володимирівна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки

Наскрізна програма затверджена на засіданні кафедри ботаніки

Протокол від. « 3 » вересня 2018 року № 2

Завідувач кафедри ботаніки

_____ професор Мойсієнко І.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВИРОБНИЧА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА

Виробнича (асистентська) практика є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки рівня вищої освіти "магістр", яка проводиться для студентів денної, заочної форми навчання II курсу 091 Біологія.

Виробнича (асистентська) практика проводиться в 3 семестрі. По закінченні практики виставляється диференційований залік.

визначаються освітньо-професійною програмою підготовки фахівців.

Метою виробничо-асистентської практики магістрантів є:

– поглиблення і закріплення у виробничих умовах теоретичних знань зі спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, застосування їх у вирішенні конкретних завдань практики;

– оволодіння методикою розробки навчально-методичних матеріалів, призначених для використання при підготовці фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр";

– формування практичних умінь і навичок для виконання професійних завдань та обов'язків інноваційного характеру у якості асистента;

– вивчення передового фахового досвіду;

– вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методів, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності студента;

– формування умінь професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;

– виховання у магістрів морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю професійної діяльності, потреби в самоосвіті;

– розвиток професійно значущих якостей особистості;

– вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності;

– проведення експерименту для написання випускної кваліфікаційної роботи.

Для успішного виконання програми практики магістрант повинен **знати:**

- цілі і завдання біологічної освіти у вищих навчальних закладах, шляхи їх реалізації засобами різних видів робіт із студентами;

- принципи побудови та структуру навчального плану 091 Біологія, навчальних та робочих програм РВО «Магістр»;

- закономірності засвоєння системи біологічних понять у вищій школі, методологічні основи планування навчальної діяльності щодо їх розвитку;

- принципи організації науково-дослідної діяльності біологічного напрямку, форми її проведення;

- участь кафедр як науково-навчальних підрозділів вищої школи в підготовці фахівців-біологів різних освітніх та наукових рівнів.

За наслідками проходження виробничої (асистентської) практики студенти повинні набути наступні **вміння**:

Конструктивні:

- планувати навчальну, науково-методичну, науково-дослідну та організаційно-виховну діяльність;
- аналізувати робочі навчальні плани, навчальні та робочі програми біологічних дисциплін нормативної та варіативної частин циклу;
- добирати програмний навчальний матеріал відповідно до специфіки напряму підготовки фахівців та дидактично переробляти його;
- творчо та обґрунтовано будувати організаційно-педагогічну і логіко-педагогічну структуру різних видів занять зі студентами.

Організаторські:

- організовувати колективну та індивідуальну діяльність студентів, розвивати їхню активність;
- здійснювати контроль і допомогу у навчальній та науковій роботі студентів;
- здійснювати кураторське керівництво студентською академічною групою;

Комунікативні:

- знаходити потрібні форми спілкування з студентами та викладачами

Дослідницькі:

- вивчати індивідуальні особливості студентів та студентського колективу закріпленої академічної групи;
- критично оцінювати свій досвід, результати своєї діяльності;
- усвідомлено вдосконалювати педагогічну майстерність, самоосвіту та самовиховання;
- використовувати в роботі психолого-педагогічні дослідження, передовий педагогічний досвід;
- прогнозувати використовувані засоби і методи роботи;
- планувати науковий експеримент, поетапно виконувати заплановані завдання, фіксувати, аналізувати і пояснювати результати.

Прикладні:

- виготовляти дидактичні засоби навчання;
- завготовляти, фіксувати і обробляти зоологічний та ботанічний роздатковий матеріал;
- володіти сучасними технічними засобами навчання і ІТ-технологіями;
- використовувати в навчальному процесі лабораторне обладнання і прилади, відповідно до тем занять.

Бази практики

Базами практики є випускові біологічні кафедри факультету біології, географії і екології – кафедра біології людини і імунології, кафедра ботаніки. Проходження практики передбачає виконання магістрантом різних видів навчальної, науково-методичної, науково-дослідної, організаційно-виховної роботи. Всі завдання, що передбачені програмою виробничо-асистентської

практики магістрантами виконуються на базі академічних груп студентів I, II та III курсу.

Зміст практики

Зміст практики включає базові питання з фундаментальних дисциплін біологічного циклу, загальної та прикладної методики навчання, знання з педагогіки та психології юнацького віку. А саме, актуальні проблеми викладання біологічних дисциплін у ВНЗ в світлі вимог Болонської системи освіти, реалізація виховних завдань для формування наукового світогляду, патріотичного виховання на прикладах видатних наукових постатей у даних галузях, сприяння гуманізації, естетизації, екологізації особистості.

Основними видами і формами роботи магістрантів є:

- 1. Навчальна робота:** проведення практичних, семінарських, лабораторних занять; проведення консультацій для студентів 1-2 курсів з навчального предмету; проведення індивідуальних занять зі студентами 1-2 курсів; відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх розгорнутим аналізом; перевірка контрольних робіт, що передбачені робочим навчальним планом.
- 2. Науково-методична робота:** ознайомлення з робочими навчальними планами, навчальними програмами і навчально-методичними комплексами дисциплін відповідних напрямів підготовки, які викладаються на випускових кафедрах; ознайомлення зі звітною документацією, що ведеться на випускових кафедрах; вивчення наукової методичної літератури з метою теоретичного осмислення і оптимізації реального навчального процесу; розробка конспектів семінарських, практичних, лабораторних занять; підготовка навчально-методичних матеріалів до самостійної роботи студентів; складання завдань для проведення модульного та підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю; вивчення дидактичного забезпечення навчального процесу фахових дисциплін, що викладаються на випускових кафедрах; впровадження інноваційних форм і методів навчання; проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння студентами; виконання індивідуального завдання за рішенням групового керівника.
- 3. Науково-дослідна робота:** систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставлених науково-практичних завдань випускної кваліфікаційної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”; виконання експерименту для написання випускної кваліфікаційної роботи рівня вищої освіти “магістр”; оформлення тексту випускної кваліфікаційної роботи; підготовка доповідей і виступів на методичних семінарах, симпозіумах, наукових конференціях; Участь у роботі науково-дослідних лабораторій випускових кафедр; Участь в підготовці і проведенні наукових конференцій різного рівня, що передбачені планом роботи кафедри; виконання індивідуального завдання за рішенням керівника випускної кваліфікаційної роботи.

4. Організаційно-виховна робота: ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи факультету, кафедри; ознайомлення з принципами управління діяльністю структурних підрозділів університету; участь у роботі засідань кафедри факультету; складання психолого-педагогічної характеристики на студентську академічну групу на основі використання психолого-педагогічних методик (соціометрія, визначення психологічного клімату студентської групи) (для педагогічних спеціальностей); участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора (тьютора) академічної групи; участь у профорієнтаційній роботі.

Конкретний зміст практики та перелік завдань затверджується на засіданні випускових кафедр (кафедри ботаніки, кафедри біології людини і імунології).

Упродовж першого тижня магістрант:

- 1) отримує настанови на випускаючих кафедрах;
- 2) закріплюється за академічною групою, на базі якої виконує навчальну, науково-методичну, науково-дослідну та організаційно-виховну роботу з практики, знайомиться з документацією з асистентської практики (завдання-звіт, індивідуальне завдання, графіком роботи), вивчає документацію кафедри – план роботи, програми, методичне забезпечення відповідних дисциплін кафедри, індивідуальний план викладача кафедри, положення про кураторство і складає на цій основі індивідуальний план практики, який обов'язково затверджується груповим керівником;
- 3) з'ясовує наявність і відповідність засобів навчання змісту навчальної дисципліни та інших форм роботи зі студентами (знайомство з обладнанням навчальних аудиторій, методичних кабінетів, музеїв, бібліотек тощо);
- 4) ознайомлюється з напрямками роботи науково-дослідних лабораторій кафедри, з роботою навчально-методичного кабінету;
- 5) отримує індивідуальне завдання від керівника практики;
- 6) відвідує всі лекції провідного викладача з відповідної дисципліни та заняття практичного модуля всього потоку; відвідує всі заняття у закріпленій академічній групі з метою вивчення контингенту академгрупи.

Протягом другого-шостого тижнів магістрант:

- 1) активно виконує всі види робіт асистента кафедри: відвідує всі лекції провідного викладача з дисципліни та заняття студентів-практикантів, здійснює самоаналіз та аналіз проведених занять;
- 2) виконує всю роботу асистента у закріпленій академічній групі;
- 3) проводить заняття практичного модуля за розкладом; здійснює роботу в межах самостійного модуля (проведення занять, розробка планів, складення конспектів занять, розробка тестових завдань для підсумкового контролю тощо), готує та проводить індивідуальні заняття зі студентами;

- 4) добирає та виготовляє відповідну наочність, веде облік оцінок у журналі під наглядом провідного викладача дисципліни від кафедри, виконує завдання щодо методичного вдосконалення навчальної дисципліни, бере участь у роботі засідань кафедри факультету;
- 5) проводить організаційну роботу у закріпленій академгрупі в якості куратора; складає психолого-педагогічну характеристику на колектив академічної групи, виконує групове та індивідуальне завдання з фаху, оформлює випускну магістерську роботу, веде документацію.

На останньому тижні практики магістрант оформлює документацію з практики, готується до заліку і підсумкової конференції.

Під час виробничо-асистентської практики повинні бути оцінені наступні види робіт:

1. Проведення лабораторних робіт з визначеної дисципліни,
2. Самоаналіз проведеного заняття та аналіз проведених занять іншими магістрантами,
3. Складання контрольних тестів з визначеного викладачем модулю дисципліни,
4. Виконання робіт в межах модулю самостійної роботи: проведення заняття, розробка дидактичних матеріалів, створення контрольного блоку тощо,
5. Проведення засідання проблемної групи на кафедрі,
6. Виготовлення та впорядкування начально-методичного забезпечення навчальної дисципліни,
7. Оформлення «Вступу» до випускної магістерської роботи,
8. Проведення кураторської години,
9. Складання психолого-педагогічної характеристики на студентський колектив.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль за практикою магістрантів здійснює завідувач кафедри, завідувач практиками факультету та ведучий викладач з дисципліни. За цих умов, великого значення набуває самоконтроль студентів за своєю діяльністю. Студент має дотримуватися режиму праці, встановленого в університеті, вести щоденники практики. Підсумковий контроль за виконанням програми практики здійснюється керівниками, які перевіряють індивідуальну і групову звітну документацію.

Після закінчення виробничо-асистентської практики магістрант оформлює документацію на залік і здає:

- 1) груповому керівнику
 - завдання-звіт роботи магістранта;
 - 2 конспекти залікових занять;
 - індивідуальне завдання – примірник «Вступу» до магістерської роботи, затверджений науковим керівником, розроблені зразки навчально-методичного та дидактичного забезпечення дисципліни (згідно плану).
- 2) методисту з педагогіки

- методичну розробку кураторської години;
- психолого-педагогічну характеристику на студентський колектив академічної групи.

Загальна форма звітності магістрантів за виробничу (асистентську) практику – це подання оформленого відповідним чином завдання-звіту з характеристикою і оцінкою роботи магістранта та при необхідності інших документів, що визначені у робочій програмі практики.

Захист підсумків асистентської практики магістрантів здійснюється під час проведення заліку.

Оцінка за проходження практики виставляється з урахуванням відзивів і запропонованих оцінок керівників від бази практики, відповідей на запитання під час проведення заліку та якості оформлення звітної документації.

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Переддипломна практика є завершальним етапом навчання і створює теоретичну та експериментальну базу для виконання дипломної роботи. Базою практики є науково-дослідні лабораторії, Ботанічний сад ХДУ, об'єкти природно-заповідного фонду, науково-дослідні лабораторії кафедри біології людини і імунології.

Керівники дипломної роботи відповідають за організацію і проведення практики студента, де предметом практики виступає процес пошукової наукової діяльності відповідно до теми наукового дослідження. Виходячи із поставлених завдань, студент має вивчити й узагальнити літературні джерела, розробити і провести експериментальне дослідження, розробити програмний модуль, оформити всі матеріали згідно вимогам до студентських наукових робіт, підготуватися до публічного захисту дипломної роботи.

Індивідуальні завдання практики визначаються згідно до теми наукового дослідження та виконуються протягом усього часу написання дипломної роботи. Підведення підсумків переддипломної практики проводиться в два етапи: на науково-методичному семінарі кафедри (передзахист дипломної роботи) і на публічному захисті під час роботи ДЕК, де відбувається оцінювання результатів наукової роботи.